

سوالات متن درس نهم

مای دارس

۱- اوضاع سیاسی ایران هنگام تأسیس حکومت صفوی چگونه بود؟

گروه آموزشی عصر

هنگام به قدرت رسیدن صفویان، کشور ما حکومت واحد و قدرتمندی نداشت و دچار تفرقه و تجزیه شده بود - حاکمان بخش های مختلف ایران با هم درگیر جنگ بودند - امنیت و آرامش شهرها و روستاها از بین رفته بود .

www.my-dars.ir

۲- همزمان با حکومت صفویان کدام حکومت های همسایه در فکر گسترش قلمرو خود بودند؟

امپراتوری عثمانی که با حمله های بیپایی به سرزمین های همجوار ، بر قلمرو خود می افزود . سلطان عثمانی خود را خلیفه ی مسلمانان می دانست و به ایران نیز طمع داشت . در

. شمال شرق ایران(ماورالنهر)، اُزبک ها قدرت گرفته بودند و به مرزهای ایران می تاختند

۳- شیخ صفی که بود؟

شیخ صفی از صوفیان معروف زمان خود بود که پیروان و هواداران زیادی داشت و خانقاهش در اردبیل مورد توجه مردم و حاکمان محلی بود.

۴- مهم ترین طرفداران خانقاه شیخ صفی چه کسانی بودند؟ مهم ترین طرفداران خانقاه شیخ صفی ایل های ترک بودند که به قزلباش شهرت داشتند.

۵- شاه اسماعیل صفوی چگونه خود را شاه ایران خواند؟ اسماعیل صفوی به کمک نیروی نظامی قزلباش ها، نخست شروانشاهان و آق قویونلوها را شکست داد و پس از تسلط یافتن بر تبریز، خود را شاه ایران خواند.

۶- اقدامات شاه اسماعیل صفوی را بنویسید؟ - ۱- ارسامی کردن مذهب شیعه - ۲- از میان برداشتن حاکمان مناطق مختلف - ۳- شکست از بکها در خراسان - ۴- مسلط شدن بر سراسر ایران.

۷- چگونه قلمرو حکومت صفوی به حدود قلمرو دوره ساسانیان رسید؟

در نتیجه موفقیت های سیاسی و نظامی شاه اسماعیل، حکومت کشور ما یکپارچه و نیرومند شد به طوری که قلمرو آن به حدود قلمرو دور ساسانیان رسید. ۸- چرا سلطان عثمانی در زمان شاه اسماعیل به ایران حمله کرد؟ چون از شکل گیری سلسله قدرتمند و شیعه مذهب صفویها خوشنود بود.

۹- جنگ چالدران را توضیح دهید و علت شکست ایران در این جنگ چه بود؟

در جنگی که میان سپاهیان دو کشور ایران و عثمانی در چالدران (نزدیکی شهر خوی امروزی) رخ داد، شاه اسماعیل و سربازانش شجاعت زیادی نشان دادند اما سپاه عثمانی به کمک سلاح های آتشین مانند توپ و تفنگ که سپاه ایران از آنها بی بهره بود پیروز شد.

۱۰- پس از شاه اسماعیل چه کسی به حکومت رسید؟ و چه کرد؟

پسرش تهماسب به حکومت رسید. او با سرو سامان دادن به اوضاع داخلی و دفع حمله های اُزبکان و دولت عثمانی، موفق شد حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم کند

۱۱- چرا شاه تهماسب پایتخت خود را از تبریز به قزوین انتقال داد؟

زیرا تبریز همواره در معرض هجوم سپاه عثمانی بود.

۱۲- شاه عباس اول پس از به قدرت رسیدن چه کرد؟

او اُزبک ها و عثمانیان را شکست داد و تا پشت مرزهای ایران عقب راند. همچنین پایتخت را از قزوین به اصفهان در مرکز ایران منتقل کرد و برای آبادانی آن بسیار کوشید.

۱۳- چه عواملی موجب شد سلسله ی صفوی پس از شاه عباس اول از داشتن پادشاهی لایق و توانمند محروم ب ماند؟

۱- سیاست کُشتن و کور کردن شاهزادگان - ۲- باز داشتن آنها از حکومت ولایت ها - ۳- آموختن شیوه ی کشور داری.

مای درس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

۱۴- چرا پس از شاه عباس اول امور حکومت مختل شد و هرج و مرج کشور را فرا گرفت؟

در نتیجه ی ضعف و بی لیاقتی شاهان، مقام های کشوری و لشکری دچار اختلاف و درگیری شدند و از انجام دادن مسئولیت های مهم خود بازماندند.

۱۵- چرا شاه سلطان حسین صفوی تسلیم محمود افغان شد؟ در شرایط نابسامانی کشور، گروهی از افغان

ها در قندهار سر بهشورش برداشتند و پس از پیروزی بر حاکم آن ولایت بهسوی اصفهان حرکت کردند . سلطان حسین صفوی که نمی توانست با این گروه شورشی کوچک مقابله کند ، پس از چند ماه محاصره ، به ناچار تسلیم شد و به این ترتیب محمود افغان سردسته ی شورشیان بر پایتخت و قسمت هایی از ایران مسلط شد .

۱۶- کدام شهرها پایتخت صفویان بودند ؟ تبریز - قزوین - اصفهان .

۱۷- علت تغییر پایتخت صفویان را توضیح دهید ؟

تغییر پایتخت از شهر تبریز به قزوین : زیرا تبریز همواره در معرض هجوم سپاه عثمانی بود - عدم تهدید پایتخت در قزوین از سوی عثمانیها یا ازبکان - مناسب بودن موقعیت جغرافیایی و استراتژیکی شهر قزوین
تغییر پایتخت از قزوین به اصفهان : اصفهان دارای مرکزیت جغرافیایی در ایران بود همچنین در مسیر راههای بزرگ بازرگانی قدیم قرار داشت - فراهم بودن شرایط اقتصادی (راه) ، سیاسی (مرکزیت) و کشاورزی (آب)

۱۸- دلایل سیاسی و نظامی ضعف و فروپاشی حکومت صفوی چه بود؟

ضعف و بی لیاقتی شاهان پس از شاه عباس - اختلاف و درگیری بین مقام های کشوری و لشکری - دخالت درباریان سودجو در امور کشور - دور نگه داشتن و عدم تربیت صحیح شاهزادگان - مالیات های سنگین .

۱۹- در رأس حکومت صفوی چه کسانی قرار داشتند (به ترتیب)؟ شاه - وزیر بزرگ (اعتماد الدوله) - فرماندهان نظامی .

۲۰- وزیر بزرگ چه وظیفه ای داشت ؟

او مسئول امور اداری و مالی کشور بود اما در مقابل شاه قدرت و اختیار چندانی نداشت .

۲۱- فرماندهان نظامی چه مسئولیتی داشتند؟

علاوه بر فرماندهی سپاه ، معمولاً حاکم ولایت های مهم نیز بودند .

۲۲- شاه عباس اول برای تقویت حکومت مرکزی چه کرد؟

برای تقویت حکومت مرکزی و جلوگیری از نافرمانی و بی نظمی سران ایلهای قزلباش ، حکومت ولایت ها را از آنان گرفت و به افرادی غیر از قزلباش ها سپرد . همچنین در کنار سپاه قزلباش ، سپاه جدیدی از افراد غیر قزلباش تشکیل داد و با کمک گرفتن از اروپاییان ، این سپاه را به تفنگ و توپ مجهز کرد .

۲۳- آثار و نتایج اقدام های اداری و نظامی شاه عباس اول را توضیح دهید؟

واگذاری حکومت ولایت ها به افرادی غیر از قزلباش ها - در کنار سپاه قزلباش ، سپاه جدیدی از افرادی غیر قزلباش تشکیل داد - مجهز شدن سپاه ایران به توپ و تفنگ به کمک اروپاییان .

۲۴- قرون جدید به چه دورانی گفته می شود؟

قرن های شانزدهم تا نوزدهم میلادی را در تاریخ اروپا قرون جدید می نامند .

۲۵- قرون جدید چه ویژگی هایی داشت؟

در این قرن ها ، اوضاع سیاسی و مذهبی اروپا دگرگون شد و در نتیجه ی آن پیشرفت های علمی ، فرهنگی و اقتصادی چشمگیری به وجود آمد که به اختراعات و اکتشافات مهمی انجامید .

۲۶- پیش گامان استعمار در اروپا چه کشورهایی بودند؟ پرتغال - اسپانیا - انگلستان - فرانسه .

۲۷- در آستانه ی تأسیس سلسله ی صفوی پرتغالی ها چه کردند؟ و چرا شاه اسماعیل نتوانست در مقابل آنها کاری از پیش ببرد؟

پرتغالی ها جزایر و سواحل جنوبی ایران را تصرف کرده و تجارت خلیج فارس و دریای ع مان را در اختیار گرفته بودند . شاه اسماعیل صفوی به دلیل نداشتن کشتی جنگی نتوانست در برابر پرتغالی ها کاری از پیش ببرد .

۲۸- شاه عباس اول چگونه توانست پرتغالی ها را از ایران بیرون براند؟

شاه عباس اول از رقابت انگلیسی ها و پرتغالی ها استفاده کرد و به کمک کشتی های جنگی انگلستان ، پرتغالی ها را از سواحل و جزایر ایران بیرون راند .

۲۹- یکی از علل موثر در برقراری روابط بین صفویان و کشورهای اروپایی چه بود؟

هجوم پیاپی عثمانی ها به ایران و اروپا بود .

۳۰- پادشاهان اروپایی برای کاستن فشار حملات عثمانی ها به خاک اروپا چه کردند؟

درصد آن بودند که روابط خود را با ایران تقویت کنند . علاوه بر این ، در آن زمان اروپاییان شرکت های بزرگ تجاری تأسیس کرده بودند و تمایل زیادی داشتند که روابط تجاری خود

را با دیگر کشورها گسترش دهد .

www.my-dars.ir

* مهم ترین طرفداران خانقاه شیخ صفی ایل های بودند که به شهرت داشتند .
(ترک - قزلباش)

* پس از جنگ چالدران ، به اشغال عثمانی ها درآمد . (تبریز)

*- شاه حکومت صفوی را به اوج قدرت رساند . (شاه عباس اول)

*- در رأس حکومت صفوی قرار داشت . (شاه)

*- بعد از شاه در حکومت صفوی قرار داشت که به او نیز می گفتند .
(وزیر بزرگ-اعتماد الدوله)

*- تا زمان شاه عباس اول حاکم ولایت های مختلف ایران بودند . (سران ایل های
قزلباش)

*- اروپاییان با توسعه ی صنعت و توانستند راه های دریایی و سرزمین
های جدید را کشف کنند .
(کشتی سازی - دریانوردی)

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir